

ชีวิตใหม่

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

เทศน์เช้า วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากุด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ศาสนาอยู่คู่โลก เรามีศาสนาเพราะเราเกิดมาแล้วเราได้พบพระพุทธศาสนา ศาสนานี้อยู่คู่โลกแต่ไม่จริงหรอก ศาสนาไม่ได้อยู่คู่โลก มีศาสนาเพราะพระพุทธเจ้ามา ตรัสรู้ธรรม แล้วถึงวางศาสนาไว้ แล้วเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา ฉะนั้นศาสนากับโลกจึงยังอยู่ด้วยกัน แต่ศาสนานี้จะเสื่อมไปหมดไปเป็นธรรมดา ศาสนานี้อยู่ได้เพราะ พระสงฆ์เป็นผู้จรรโลงไว้ พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดศาสนาไว้ แต่เดิมพอพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ก็บอกกล่าวกันมา จำกันมาสอนกันมาในทางการทรงจำ ทรงจำกันมา สืบทอด กันมาเป็นหลักของศาสนา แล้วเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนาเห็นใหม่ ศาสนานี้ถึงได้ว่ามีอยู่ในโลกอยู่แล้ว เพราะเราเกิดมาพบกับศาสนา

แต่ศาสนานี้จะไม่อยู่อย่างนี้ตลอดไป ถึงเวลาภุทกับ เวลาหมดศาสนา พระพุทธเจ้าจะมาตรัสรู้ ถ้าศาสนามีอยู่ พระพุทธเจ้าจะไปศึกษา ก็ต้องมีหลักศาสนาให้ พระพุทธเจ้าศึกษาสิ แต่ทำไมหลักของศาสนาไม่มี สมัยที่พระพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ไม่มีหลักศาสนาให้ศึกษาเห็นใหม่ ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ก็หลงไปตามลัทธินั้น ไม่ได้เป็นตามความเป็นจริงในศาสนา แต่เพราะพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ธรรม นั้นจึงเป็นศาสนธรรม ถึงชำระกิเลสได้จริง เห็นใหม่ ศาสนามีเพราะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงเป็นเจ้าของศาสนา แล้ววาง ศาสนาไว้

แล้วเราได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนานั้น เป็นบุญกุศลขนาดไหน บุญกุศลที่เรา เกิดมาแล้วพบพระพุทธศาสนา ในชีวิตเรานี้เกิดมาท่ามกลางโลกนี้ที่ร้อนเย็นเป็นสุขใจ นี่ คือ ศาสนธรรมคำสั่งสอน เพราะมีความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าใครประพฤติปฏิบัติธรรม คน นั้นจะมีความเย็นในหัวใจ คนนั้นจะมีความอัมเอบในหัวใจ ในหัวใจจะมีที่พึ่งที่มีที่อาศัย

ถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติธรรมเห็นใหม่ จะมีแต่ความเร่าร้อน แล้วเมื่อเราร้อนอะไรจะ
แก้ได้ เวลาเราร้อน ถ้าร้อนกายพอเราเข้าห้องน้ำอาบน้ำ ยังให้ความเย็นแก่ร่างกายได้
แต่หัวใจเวลามันร้อนนั้น จะทำอะไรให้มันร่มเย็นเป็นสุข ก็มีแต่ศาสนธรรมใจ

เรามองกันหยาบเกินไป อย่างศีล สมาธิ ปัญญา ศีลเป็นกรอบของใจ ไม่ให้ใจ
คิดไปตามอิสริยยศของมัน ใจนั้นเหมือนเด็กเล็กๆ เห็นใหม่ มันคิดตามอิสริยยศของมัน
แล้วมันก็คิดเอาแต่ความร้อนมาเผาตัวมันเอง โดยที่มันไม่รู้สีกตัว มันไม่รู้สีกตัว
เพราะว่าอันนั้นมันเป็นอกุศล เป็นความคิดที่ผิด มันถึงเผาตัวมันเอง สิ่งที่เผาก็เพราะไฟ
มันเผา ธรรมะนี้เปรียบได้กับน้ำเย็นไปดับไฟในหัวใจของคน ธรรมะนี้เป็นความร่มเย็น
ศีล สมาธิ ปัญญา ก็คือความร่มเย็น แต่ความร่มเย็นอย่างนี้มันไม่เหมือนน้ำ เวลาที่เรา
ร้อนเราเอาน้ำราดตัว น้ำมันเป็นวัตถุจับมันราคขึ้นมามันก็เย็น แต่ธรรมะนั้นจะจับที่ไหน
เอามาราดใส่ใจ เพราะไม่มีที่จะจับใส่ใจ มันถึงหาไม่เจอ เราบอกแต่ศีล สมาธิ ปัญญา
ก็ว่ากันไป คนนี้ก็กรอก คนนี้ก็พุด พุดกันชินปาก ฟังจนชินหู แล้วก็ไม่ได้เห็นรู้เรื่อง
อะไรเห็นใหม่ เพราะมันจับต้องไม่ได้ มันต้องฝึกฝนขึ้นมา เหมือนอย่างสินค้าที่เราหา
ซื้อกันได้นั้น ต้องใช้เงินไปแลกเปลี่ยนมา แต่หัวใจที่เราจะได้มานั้น ต้องแลกมาจาก
การประพฤติปฏิบัติของเรา อย่างเช่น การมาทำทานกันอย่างนี้เห็นใหม่ เวลาที่คิด
อยากจะทำบุญกุศลขึ้นมา ใจมันก็เริ่มมีน้ำเข้ามา ใจเป็นทาน แต่ก็ไม่ได้อยากสละมัน
ออกไป มันสละออกไปไม่ได้เพราะสิ่งนี้เป็นของเรา เราไม่อยากสละ อย่างนี้ความ
ตระหนี่ถี่เหนียวเริ่มเข้ามา นี่ก็เรื่องของโลก มันเป็นอย่างนั้น

ถึงได้บอกว่าเรื่องของโลกกับเรื่องของธรรม นานนั้นเวลาที่เราดักขึ้นมา มันไม่
สามารถขัดขวาง มันไม่มีชีวิต มันไม่สามารถจะต่อต้านกับความจงใจที่เราจะเอามาราด
ใส่ตัวเราได้ แต่การทำคุณงามความดี ก็เลสมันคอยต่อต้าน ก็เลสมันพยายามจะทำ
ตามใจของมัน มันไม่พอใจที่จะให้ทำอย่างนั้น เห็นใหม่ ธรรมะนั้นมีอยู่แล้ว ความผิด
มันอยู่ที่เราไม่สามารถทำสิ่งนั้นให้เข้ามาเป็นอาหารของใจเราได้ เราประพฤติปฏิบัติ
ไม่ได้ มันถึงเป็นกิเลสในใจเรา แต่ถ้าเราทำจริง

ย้อนกลับมาที่ว่าเรามีวาสนา ที่เกิดมาพบศาสนาอยู่คู่โลก ศาสนานี้อยู่คู่โลกอยู่
แล้ว แต่จะคู่อยู่ชั่วคราวเพราะสิ่งที่เป็นสัจธรรมนั้น ย่อมแปรสภาพไปตามความเป็นจริง
ย่อมเสื่อมไปตามกาลเวลาจนคนไม่เชื่อ แต่ศาสนาไม่เคยเสื่อมเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรม ซึ่งธรรมนั้นก็มีอยู่แล้ว แต่ไม่มีใครสามารถนำธรรมนั้นมาสอนได้ ไม่สามารถจะเข้าถึงธรรมได้ เมื่อพระพุทธรเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วจึงสามารถนำเอาความจริงที่เป็นสิ่งลึกลับนี้ออกมา เพื่อสั่งสอนสืบต่อกันมาได้โดยพระสงฆ์เป็นผู้สืบต่อ พระสงฆ์เป็นผู้รจโรศาสนา อาชีพของพระสงฆ์เห็นใหม่ พระสงฆ์นั้นเลี้ยงชีพด้วยปฐีแห่งของตัวเอง ในการออกบิณฑบาตนี้เพื่อเลี้ยงชีพด้วยปฐีแห่ง เลี้ยงอย่างนั้นแล้วยังเลี้ยงชีพของใจ ทรงศาสนาไว้ด้วยหัวใจ และเป็นเนื่อนาบุญของโลก

อารมณ์ความคิดของเรานั้น ถ้าเกิดความไม่พอใจ มันก็จะขัดขวางใจของเรา ถ้ามันพอใจ เห็นใหม่ ชีวิตใหม่ เวลาเกิดขึ้นมาเป็นชีวิตใหม่ แต่อย่างชีวิตในวงจรที่เขาว่าปฏิจสมุปบาทนี้แบ่งเป็น ๓ ชาติได้หรือไม่ กับอารมณ์เดียนั้น สิ่งไหนจะถูกสิ่งไหนจะผิปฏิจสมุปบาท อวิชา ปัจยา สังขารา สังขารา ปัจยา วิญญาณังนั้นแบ่งเป็น ๓ ชาติก็ได้ เพราะอะไร เพราะอวิชา ปัจยา สังขารา สังขารา ปัจยา วิญญาณังนั้นมันเกิดตายๆ มา ๓ ชาติได้ก็เพราะใจของคนนั้นมีวาสนาบารมีของใจ นี่มันเป็นอดีตชาติแล้วก็มาในปัจจุบัน แล้วเมื่อตายไปก็สืบต่อ นั้นเป็นการอธิบายระหว่างภพชาติ แต่ถ้าอธิบายเป็นวิธีการปฏิบัติจะเป็นอารมณ์เดียว อวิชา ปัจยา สังขารา สังขารา ปัจยา วิญญาณังนั้นมันเกิดดับๆ อยู่ในหัวใจ เห็นใหม่

การเกิดดับใหม่ ก็เกิดภพชาติใหม่ ชีวิตใหม่เกิดขึ้น ถ้าเราไม่ยอมใช้ชีวิตใหม่ เราก็จะมีแต่ความคิดผูกพัน ความคิดดั้งเดิมของตัวเอง ความคิดว่าเราคิดผิ ถ้าคิดผิก็คือมิจนาทิฐิ มันก็จะเปนมิจนาทิฐิตลอดไปอย่างนั้นหรือ เมื่อเปนมิจนาทิฐิแล้วทำไมจะพลิกเปนมิจนาทิฐิไม่ได้ ความเห็นที่ผิไปนี้ เราสามารถทำความเห็นที่ผิไป ให้เปนมิจนาทิฐิที่ถูกต้อง การเปลี่ยนความเห็นที่ผิเปนมิจนาทิฐิที่ถูกต้องนั้นคือชีวิตใหม่ นั้นคือความคิดใหม่ไ เมื่อเกิดชีวิตใหม่ ความคิดใหม่ขึ้นมาแล้ว เราก็ต้องพยายามหล่อเลี้ยงชีวิตนั้นให้สืบต่อไปเห็นใหม่

การประพตปฏิบัติธรรมก็เหมือนกัน ถ้ามีชีวิตใหม่ มีความคิดใหม่ มีความริเริ่มใหม่ ความริเริ่มใหม่ๆ ในหัวใจนั้น นั่นละคือการเริ่มต้นมีชีวิตใหม่ ซึ่งชีวิตใหม่นี้ก็เหมือนกัน เด็กอ่อนๆ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในหัวใจของเราอย่างไร อย่างนี้คือภพชาติเกิดขึ้น ชีวิตใหม่เกิดขึ้น ชีวิตใหม่ในหัวใจของเรา กับชีวิตใหม่ในวัฏวน ถ้าในวัฏวน อวิชา ปัจยา สังขารา สังขารา ปัจยา วิญญาณังนั้น มันเป้นไปในวัฏวน ถ้าจะอธิบาย

อย่างนั้นก็ถูกอยู่ อย่างนี้อธิบายเป็นบุคคลาธิษฐาน อธิบายเป็นวิธีการเป็นการสั่งสอน พวกที่มีศรัทธาเริ่มต้นมาไง แต่ถ้าพวกที่เริ่มประพฤติปฏิบัติใหม่ อย่างนั้นผิดๆ ก็นั่นมัน ธรรมอย่างหายาบ

เพราะธรรมะนั้นมีอย่างหายาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด อย่างละเอียดสุด เห็น ใหม่ แล้วเราก็ต้องมีทั้งธรรมะอย่างหายาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด มันจะต้องมีการนับ ๑ ๒ ๓ ๔ ขึ้นไป ถ้าเราก้าวขึ้นไปทีเลข ๕ เลยนะแล้วเลข ๑ ๒ ๓ ๔ ก็มองไม่เห็น มันก็จะทำให้ก้าวขาไม่ออก ก้าวขาไม่เป็น ถ้าเราขึ้นเลข ๑ ก่อนก็จะก้าวต่อไปถึง ๒ ๓ มรรคหายาบๆ อย่างนี้ก็จะประโยชน์เห็นใหม่ ถ้าพูดถึงคนที่ก้าวจากมรรคหายาบๆ ก่อน พอขึ้นไปสู่มรรคละเอียด ก็ไปคิดว่าคนนั้นก็หายาบ คนนี้ก็หายาบ ซึ่งเราก็หายาบมาก่อนเห็นใหม่ว่า เราต้องหายาบมาก่อนถึงจะไปสู่มรรคละเอียดได้ ถ้าจะเอาละเอียดเลย มันจะเป็นที่ไหนไป

ถึงบอกว่าจะอธิบายอย่างนั้นก็ใช้ได้ อธิบายโดยพูดถึงจริตนิสัย ว่าทำไมคนเรา เป็นอย่างนั้น ทำไมคนเรามีจริตนิสัยไม่เหมือนกัน พ่อแม่เดียวกันก็ยังไม่เหมือนกัน เห็น ใหม่ นี่คือสิ่งที่ในวิภูฏะสะสมมา มันก็เป็นภพชาติตามความเป็นจริง ซึ่งภพชาติในวิภูฏะ คือร่างของมนุษย์ ความคิดของมนุษย์ ชีวิตที่เป็นของมนุษย์ แต่ยังมีชีวิตของใจ ความคิดของใจที่เกิดดับในใจ มันเป็นอีกชีวิตหนึ่งที่ซ่อนอยู่ในความคิดนั้นเห็นใหม่ แล้วเราจะทำลาย เราจะจับต้องชีวิตนั้น พลิกแพลงโดยการจับต้องแล้ววิปัสสนา เพื่อ พลิกแพลงชีวิตนั้นให้เป็นชีวิตบริสุทธิ์ อย่างนี้พระอรหันต์จึงมี ๒ ประเภท สตูปาติ เสดนิพพาน คือพระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ เพราะท่านพลิกแพลงชีวิตของท่านจนสะอาด บริสุทธิ์แล้ว แต่ในวิภูฏะนั้นยังไม่ถึงกับการดับชีวิตขัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ยังสอนธรรมอีก ๔๕ ปีเห็นใหม่ ใช้ชีวิตเดิม ชีวิตที่แต่เดิมมามีความ บกพร่องโดนหมักหมมไปด้วยอวิชชา แล้วทำลายอวิชชาออกไปจากใจ กลายเป็นชีวิต ใหม่ ครึ่งหนึ่งเป็นชีวิตของอวิชชา ปัจจยา สังขารา.. ปกครองควบคุมใจ อีกชีวิตหนึ่ง เป็นชีวิตของวิชา วิชาเป็นความถูกต้องเป็นความเห็นธรรม เป็นองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าที่สอนสัตว์โลกต่อไปเห็นใหม่

นั่นละ ชีวิตใหม่ที่เกิดซ่อนในภพชาตินี้สามารถทำได้ เราสามารถสร้างชีวิตใหม่ ได้ ในขณะที่เรากำลังทุกข์ยากอยู่ที่นี่ เราสามารถทำชีวิตใหม่ให้เกิดขึ้นมาในหัวใจได้

เหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม จากที่เคยมีกิเลสอยู่ แล้วพลิกมาจนสิ้นกิเลสไป แล้วสั่งสอนสัตว์โลก การสั่งสอนสัตว์โลกนั้นเป็นผลงานนะ แต่ในความสุขในหัวใจที่เป็นพระอรหันต์ ก็คือการเสวยวิมุตติสุขอยู่ในหัวใจนั้น ความสุขในใจก็คือความสุขของเรา ใจของเราถ้าถึงหลักของความเป็นจริง ก็จะมีความสุขในใจของเรา ความสุขอันนี้เป็นผลงานของใจดวงนั้น ส่วนผลงานที่เป็นการสั่งสอนผู้อื่นนั้น คนต้องเป็นที่พึ่งของตนได้ก่อน คนมีที่พึ่งของตน คนมีหลักใจของตน ตนเองพึ่งตนเองได้ ตนก็จะเป็นหลักใจ ให้เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ ก็เหมือนเสาที่ปักมั่นคงนกกาจะมาอาศัย ถ้าเสานั้นปักไม่มั่นคง มีความคลอนแคลน ใครจะมาอาศัยได้เพราะเสานั้นก็ยังทรงตัวเองไว้ไม่ได้ เสามันก็เป็นอย่างนั้น แต่ความคิดของเรามันเป็นความทุกข์ เวลามันคลอนแคลน ความทุกข์ก็เป็นความทุกข์ เห็นไหม พอความทุกข์มันคลอนแคลนไปเพราะหลักของเราไม่มั่นคง เราก็เวียนไปเวียนมา เราไม่แน่นอน เมื่อเราไม่แน่นอนแล้วใครจะมาอาศัยเรา เขาก็มาอาศัยเราไม่ได้

แต่ถ้าเราทำชีวิตใหม่ของเราให้ประเสริฐได้ ชีวิตเก่าๆ นี่แหละ ชีวิตความรู้สึกในหัวใจเรานี้แหละ แต่พลิกให้มันเป็นชีวิตใหม่ขึ้นมา ให้เป็นชีวิตที่สะอาด ชีวิตที่บริสุทธิ์ ไม่ใช่ชีวิตที่หมักหมมไปด้วยการเอาความทุกข์มาให้หัวใจของเรา

เราเกิดมาพบธรรมแล้วซึ่งเป็นศาสนาโลก เมื่อพบธรรมแล้ว เราก็ต้องทำให้ธรรมนั้นเข้ามาสู่หัวใจของเรา อย่างนี้คือศาสนาโลก กิเลสที่อยู่ในหัวใจก็ทำลายไปให้มันกลายเป็นธรรม นี่คือนิเวศน์ใหม่ที่มีธรรมในหัวใจ จะบอกว่ามันคู่กันไม่ได้ เพราะมันทำลายให้สิ้นไปได้ กิเลสต้องสิ้นไปจากใจเท่านั้น ใจถึงจะเป็นธรรม ถ้าจะบอกว่ามันเป็นคู่กัน มันก็ต้องหมักหมมไว้สิ ถึงมันจะเป็นของคู่ แต่เราก็กินมันออกไปได้ ส่วนหนึ่งเมื่อฝ่ายวิชาออกไป ฝ่ายวิชาที่จะเกิดขึ้นมาในหัวใจของเรา ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ทาน ศีล ภavana เราต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นของเราเป็นของใจดวงนั้น ใจดวงไหนหากจะเป็นของใจดวงนั้น คนอื่นที่เราไปมองเขาว่าเขาจะทุกข์จะยากหรือเขาจะมีความสุข มันก็เป็นเรื่องของเขา เพียงแต่ถ้าเขามีความสุข เขาทำตัวของเขาได้ เขาก็จะสอนเราได้ เป็นที่พึ่งอาศัยอย่างนั้นเท่านั้นเอง

การที่เราได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนานี้ถึงประเสริฐที่สุด ชีวิตนี้ถึงมีคุณค่า ถ้าชีวิตไม่มีคุณค่าเราก็กินแต่ในเรื่องทางโลก ถึงประสบความสำเร็จไปก็ต้องตายไป ก็

หมุนเวียนไป ใช้ชีวิตภพชาติหมดไป เหมือนพุทธภูมิที่ว่าพระพุทธเจ้าเกิดในภพชาติ
ต่างๆ เพื่อสะสมบารมีอย่างนั้นก็เป็นการหมุนไป แต่ในเมื่อเราได้พบธรรมะแล้ว เจอ
เพชรแล้ว เราต้องพยายามเอาเพชรนั้นเข้าใจของเราให้ได้ ถ้าเอาเข้ามาในใจของเราได้
มันก็จบ ไม่ต้องเกิดไม่ต้องตายอีก มีความสุข บรรรมสุขในหัวใจแล้วมีความสุขคงที่
ตลอดไป เอวัง